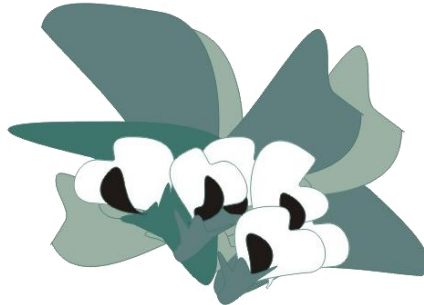

JĒKABPILS AGROBIZNESĀ KOLEDŽĀ

**Jēkabpils Agrobiznesa
koledža**

5.LIETIŠĶO PĒTĪJUMU KONFERENCE

TĒZES

Jēkabpils
2016

Par tēzēs atspoguļotajiem faktiem, viedokļiem un terminoloģiju atbild autori

© Jēkabpils Agrobiznesa koledža

ISBN 978-9984-691-23-7

SATURS

IEKŠĒJĀS KONTROLES IZPĒTE UZŅĒMUMĀ “N” (SANTA ANCĪTE)	4
KĀ TIKT GALĀ AR STRESU (SENDIJA BALODE)	4
PIEPRASĪJUMA UN PIEDĀVĀJUMA FUNKCIJAS (RŪTA BARANOVSKA, ILONA SKUDRA)	5
PVN UZSKAITE UN DEKLARĀCIJAS SAGATAVOŠANA DARĪJUMOS AR KOKMATERIĀLIEM (DIĀNA DILĀNE, ILZE PŪPOLA)	6
SIA „XXX” IEGĀDĀTĀ DATORA UZSKAITES UN NORAKSTĪŠANAS ATBILSTĪBA LATVIJAS REPUBLIKAS NORMATĪVAJAM REGULĒJUMAM (EVIJA EZERGAILE)	7
IENĀKUMU LĪMENIS BALTIJAS VALSTĪS (KRISTIĀNA KAUFELDE, LINDA VOITIŠKE)	8
MASU MEDIJU IZVĒLE KRUSTPILS NOVADA JAUNIEŠU VIDŪ (ROLANDS LAGUNS)	9
RADOŠUMS BIZNESA IDEJĀS (ELĪNA LIEPA)	9
BIOLOĢISKĀS PĀRTIKAS RAŽOŠANA LATVIJĀ (ASTRA LIEPIŅA, SOLVITA KOZLOVSKA)	10
PIEPRASĪJUMS UN PIEDĀVĀJUMS JĒKABPILS VALSTS ĢIMNĀZIJAS ĒDNĪCĀ (LĀSMA LUDBORŽA, RASA MARTINOVA)	11
DANGEROUS RUBBISH (LAURA ONCKULE, PAULA JUKŠINSKA, LINDA MARTINSKA)	12
IEDZĪVOTĀJU IENĀKUMA NODOKĻA IETEKME UZ FIZISKO PERSONU IENĀKUMIEM NĀKAMAJOS GADOS (INETA MAURIŅA)	13
TIRDZNIECĪBAS NĀKOTNE-TEHNOLOĢIJAS (SANTA MUKA, MONTA PETRIŅA, DARJA ROMANOVA, DĀVIS STRAUTS, LAINE STRODE)	14
GROZĪJUMI DARBA LIKUMĀ, KAS SAISTĪTI AR DARBINIEKA DISCIPLINĀRO ATBILDĪBU (RAIVIS OZOLIŅŠ)	15
SOCIĀLĀS UZŅĒMĒJDARBĪBAS IDEJA JĒKABPILĪ (ANETE PATRĪCIJA PAVLOVA)	15
GRAFI, TO NOZĪME UN PIELIETOJUMS (RAIVIS RASNAČS)	16
NODOKĻU NORMATĪVO AKTU IZMAIŅU NĀKAMAJIEM PĀRSKATA PERIODIEM ANALĪZE (TEKLA ROZENTĀLE)	17
PENSIONĀRU BUDŽETS (ILONA SKUDRA)	18
LIETIŠĶĀ ETIĶETE UN MŪSU IKDIENA (KRISTAPS STAFECKIS, LIĀNA PAVLOVIČA)	19
MAZA PAMĀCĪBA PAR STRESU (JANA STIKĀNE)	20
KVALITATĪVĀS PĒTĪJUMU METODES (DĀVIS STRAUTS)	20
GRĀMATVEDĪBAS DATORPROGRAMMU PIELIETOJUMS SAIMNIECISKO DARĪJUMU UZSKAITĒ ĀRZEMJU VALŪTĀS (AIJA VĪTOLA)	21

Santa Ancīte
Jēkabpils Agrobiznesa koledža
Pasta iela 1, Jēkabpils
ancite.santa@jak.lv
darba vadītāja: Mg.oec., **Ingrīda Mārāne**

IEKŠĒJĀS KONTROLES IZPĒTE UZŅĒMUMĀ “N”

Atslēgas vārdi: Iekšējā kontrole, kontroles metodes, sistēma, pārbaude, procedūras.

Pētījuma metodes: Kvalitatīvās pētījuma metodes: kontentanalīze un strukturētā intervija. Pētījums veikts intervējot uzņēmuma “N” grāmatvedi.

Pētījuma mērķis: Iepazīties un izprast iekšējās kontroles būtību un tās veidus uzņēmumā “N”.

Uzdevumi:

1. Intervēt uzņēmuma “N” darbinieku, lai noskaidrotu kā uzņēmumā tiek praktizēta iekšējā kontrole;
2. Izprast kādi kontroles veidi tiek īstenoti uzņēmumā “N”;
3. Izprast kādi iekšējās kontroles pasākumi, procedūras tiek izmantotas uzņēmumā “N”;
4. Novērtēt vai uzņēmuma “N” iekšējā kontrole ir pietiekami efektīva, izdarīt secinājumus un izvirzīt priekšlikumus tās pilnveidošanai.

Rezultāti:

Uzņēmumā “N” nav izstrādāta iekšējās kontroles sistēma, taču tiek izmantoti dažādi ikdienas darbā iestrādāti iekšējās kontroles pasākumi.

Uzņēmums “N” izmanto gan dokumentāro, gan faktisko kontroli, ko veic vairāki darbinieki, mazinot iespējamību kļūdīties un krāpties.

Uzņēmuma “N” vadība aktīvi piedalās iekšējā kontrolē, tādējādi pārbaudot struktūrvienību darbības efektivitāti.

Uzņēmumā “N” tiek izstrādāts gada plāns, kas kalpo gan kā motivācija darbiniekiem, gan kā kontroles pasākums.

Informācijas avotu saraksts:

Vērdiņa G. Iekšējā kontrole. Iekšējais audits. – Rīga: mācību līdzeklis, 2013. – 74 lpp.

Sendija Balode
Jēkabpils Agrobiznesa koledža
Pasta iela 1, Jēkabpils
balode.sendija@jak.lv
darba vadītāja: **Silvija Strušele**

KĀ TIKT GALĀ AR STRESU

Atslēgas vārdi: stress, psihe, problēmsituācijas, pārmaiņas, jaunā iepazīšana.

Pētījuma mērķis:

1. Pilnveidot zināšanas par stresa teoriju;
2. Censties izmantot šīs zināšanas saskarsmes procesā.

Uzdevumi:

1. Lasīt par stresa teoriju dažādos informācijas avotos;
2. Iegūto informāciju apkopot un gatavoties semināram.

Cilvēki uz stresu reaģē dažādi, piemēram, sievietes kļūst iejūtīgākas un vairāk raizējas par līdzcilvēku sajūtām, bet vīriešus stress padara vairāk vērstus uz sevi un liek zaudēt empātijas spējas.

Kā visefektīvāk tikt galā ar stresa situācijām? Iespējas ir dažādas.

Fiziskās aktivitātes ir lielisks veids, kā tikt galā ar stresu un uzlabot veselību. Sportošana izraisa tā dēvētā laimes hormona jeb endorfīna izdalīšanos, kas dabīgā veidā mazina stresu un uzlabo garastāvokli.

Meditācija ir sena prakse, kas turpina sniegt labumu daudziem cilvēkiem arī mūsdienās. Pierādīts, ka atvēlot laiku meditācijai, koncentrējoties uz elpošanu vai praktizējot apzinātību, sarūk stresa līmenis un var samazināties stresa izraisītas veselības problēmas.

Dienasgrāmata, kurā tu pieraksti savas ikdienas darbības, domas, emocijas un raizes, arī var palīdzēt mazināt stresu. Uzliekot domas uz papīra, tu liec savām smadzenēm apstrādāt sasāpējušās problēmas un gūsti dziedinošu efektu.

Laika pavadīšana ar draugiem vai ģimenes locekļiem var būt lielisks veids, kā relaksēties un uzlādēties. Turklāt – jo vairāk tu smeji, jo labāk. Pierādīts, ka smieklī mazina sasprindzinājumu, uzlabo asinsrites darbību un sirds veselību.

Svaigs gaiss, saules gaisma un dabas ainavas var samazināt stresa līmeni. Daudzi pētījumi liecina, ka daba atstāj dziedinošu ietekmi uz cilvēka ķermeni un psihi.

Koncentrējies uz lietām, par kurām izjūti pateicību – tas ir ļoti labs veids, kā atbrīvot sevi no stresa un saskatīt dzīves perspektīvu. Ja dažkārt jūties nomākts, atvēli pārī minūtes laika, lai uzrakstītu desmit lietas savā dzīvē, par kurām jūties pateicīgs.

Kā es pārvaru stresu? Man patīkt satīties ar draugiem, atpūsties dabā, braukt ar divriteni, samīļot sunīti.

Secinājumi:

Nav visiem cilvēkiem vienas “burvju tabletes”, meklē savu risinājumu.

Koncentrējies uz to, kas tev patīk.

Priecājies par dzīvi jau šodien.

Rūta Baranovska

Jēkabpils Agrobiznesa koledža

Pasta iela 1, Jēkabpils

baranovska.ruta@jak.lv

Iloņa Skudra

Jēkabpils Agrobiznesa koledža

Pasta iela 1, Jēkabpils

skudra.ilona1@jak.lv

darba vadītāja: Mg.paed., **Grīnfelde Vija**

PIEPRASĪJUMA UN PIEDĀVĀJUMA FUNKCIJAS

Atslēgas vārdi: Pieprasījums, piedāvājums, tirgus līdzsvars

Pētījuma mērķis: Izpētīt pieprasījuma un piedāvājuma funkcijas, lai labāk izprastu funkcijas tika izpētīts viens uzdevums.

Uzdevums:

Dota pieprasījuma funkcija $D(p) = 13 - p$ un piedāvājuma funkcija $S(p) = \sqrt{p - 1}$. Noteikt: 1) tirgus ietilpību; 2) pieprasījuma un piedāvājuma cenu diapazonus; 3) līdzsvara cenu; 4) līdzsvara pieprasījumu un piedāvājumu; 5) pārpalikumu vai deficītu, ja preces cena ir $p_1 = 5$ EUR un $p_2 = 17$ EUR. 6) Uzzīmēt funkciju grafikus, tajos norādot aprēķināto līdzsvara cenu un līdzsvara pieprasījumu un piedāvājumu.

Rezultāti:

1. Tirgus ietilpība ir 13 vienības.
2. Pieprasījuma cenu diapazons ir intervāls $p \in [0; 13]$. Piedāvājuma cenu diapazons ir $p \in [1; +\infty)$.
3. Līdzsvara cena ir 10 EUR.
4. Līdzsvara pieprasījums un līdzsvara piedāvājums ir 3 vienības.

5. Ja preces cena ir 5 EUR, tad izveidojas deficīts – 6 vienības, ja preces cena ir 17 EUR, tad ir pārpalikums 4 vienības.

Secinājumi:

1. Pieprasījuma funkcija nosaka to preces daudzumu, kuru vēlēsies nopirkt pircēji.
2. Piedāvājuma funkcija nosaka preces daudzumu, kuru vēlēsies piedāvāt ražotāji.
3. Pieprasījums ietekmē piedāvājumu.
4. Ja piedāvātā preces cena ir augstāka nekā līdzsvara cena, tad rodas preču pārpalikums.
5. Ja piedāvātā preces cena ir zemāka nekā līdzsvara cena, tad rodas preču deficīts.

Informācijas avotu saraksts:

Revina I., Peļņa M., Gulbe M., Bāliņa S. Matemātika ekonomistiem. Rīga, 2003. 38.-40. lpp.

Diāna Dilāne

Jekabpils Agrobiznesa koledža
Pasta iela 1, Jēkabpils
dilane.diana@jak.lv

Ilze Pūpola

Jekabpils Agrobiznesa koledža
Pasta iela 1, Jēkabpils
pupola.ilze@jak.lv

darba vadītāja: mg.oec., **Tekla Rozentāle**

PVN UZSKAITE UN DEKLARĀCIJAS SAGATAVOŠANA DARĪJUMOS AR KOKMATERIĀLIEM

Atslēgas vārdi: PVN grāmatojumi, PVN deklarācija, kokmateriāli, eksports un imports.

Pētījumā tiek vizuāli parādīti saimniecisko darījumu grāmatojumu veidi, to informācijas atspoguļošana PVN deklarācijā un tās pielikumos.

Darba ietvaros tiek izpētīti un izprasti grāmatojumi saistībā ar kokmateriāliem un PVN uzskaiti atbilstoši Latvijas Republikas normatīvo aktu prasībām kā arī ES direktīvas par PVN prasībām, iekšzemē, un eksportējot, importējot kokmateriālus uz Eiropas Savienības dalībvalstīm un trešajām valstīm.

Pētījuma pamatā ir Valsts Ieņēmumu dienesta sniegtie metodiskie materiāli par pareizu PVN uzskaiti un deklarēšanu.

Pētījuma mērķis: Sniegt pareizu priekšstatu par PVN grāmatojumiem un deklarācijas sagatavošanu darījumos ar kokmateriāliem.

Uzdevumi:

1. Atrast un sagatavot grāmatojumus saistībā ar PVN uzskaiti un kokmateriālu realizāciju, iegādi;
2. Vizuāli attēlot grāmatojumus;
3. Izprast PVN deklarācijas sagatavošanu saistībā ar kokmateriāliem.
4. Vizuāli parādīt PVN deklarācijas sagatavošanas principus.

Pētījuma metode: Informācijas avotu apskats.

Rezultāti:

Nostiprinātas zināšanas studiju kursā Kokapstrādes un mežizstrādes grāmatvedība. Sagatavoti pareizi grāmatojumi atbilstoši LR normatīvo aktu prasībām. Sniegts vizuāls priekšstats par PVN uzskaiti un deklarācijas sagatavošanu.

Evija Ezergaile
Jēkabpils Agrobiznesa koledža
Pasta iela 1, Jēkabpils
ezergaile.evija@jak.lv

darba vadītāja: mg.oec., mg.paed., **Eleonora Martemjanova**

SIA „XXX” IEGĀDĀTĀ DATORA UZSKAITES UN NORAKSTĪŠANAS ATBILSTĪBA LATVIJAS REPUBLIKAS NORMATĪVAJAM REGULĒJUMAM

Atslēgas vārdi: Pamatlīdzekļa jēdziens, atzīšanas nosacījumi, uzskaites dokumenti.

Pamatlīdzekļi ir kustamas vai nekustamas ķermeniskas lietas, kuras atbilst visiem šādiem klasifikācijas kritērijiem:

- tās sabiedrība tur kā īpašnieks vai kā nomnieks saskaņā ar finanšu nomu, lai izmantotu preču ražošanai, pakalpojumu sniegšanai, iznomāšanai vai administratīvā nolūkā;
- tās sabiedrība paredz izmantot ilgāk par vienu gadu un sagaida, ka no šo lietu turēšanas tiks saņemti saimnieciskie labumi;
- tās nav iegādātas un netiek turētas pārdošanai;
- to lietderīgās lietošanas laiks ir ilgāks nekā viens parastās darbības cikls.

Pētījuma mērķis: Gūt zināšanas par pamatlīdzekļa objekta uzskaiti, nolietojuma aprēķināšanu, objekta norakstīšanu atbilstoši Latvijas Republikas normatīvajam regulējumam.

Uzdevumi:

1. Izpētīt Latvijas Republikas normatīvo regulējumu pamatlīdzekļu uzskaitē;
2. Izpētīt SIA „XXX” pamatlīdzekļu uzskaites un nolietojuma aprēķināšanas kārtību, dokumentus, grāmatojumus.

Pētījuma metodes: Normatīvo aktu studēšana. SIA „XXX” pamatlīdzekļu uzskaites dokumentu izpēte, datora uzskaites atbilstības normatīvajam regulējumam analīze.

Rezultāti:

Dators iegādāts uz iepirkšanas pavadzīmes pamata- attaisnojuma dokumentu apliecina saimnieciskā darījuma esamību. Iepirkšanas pavadzīmē norādītie rekvizīti un saimnieciskā darījuma apraksts atbilst LR likumam Par grāmatvedību 7.pantam.

Rīkojums par pamatlīdzekļa pieņemšanu ekspluatācijā un par pamatlīdzekļa izslēgšanu ir sagatavots atbilstoši SIA „XXX” grāmatvedības dokumentu organizācijas metodikai.

Pamatlīdzekļa pieņemšanas/nodošanas akts atbilst Gada pārskatu un konsolidēto gada pārskatu likumu 1.panta 17.punkta nosacījumiem.

Pamatlīdzekļu uzskaites kartīte sagatavota atbilstoši Ministru kabineta noteikumiem Nr. 585 „Noteikumi par grāmatvedības kārtošanu un organizāciju” 19.punkta prasībām.

Pamatlīdzekļu nolietojums finanšu grāmatvedības vajadzībām un grāmatojumi tiek veikti atbilstoši MK noteikumiem Nr.775 „Gada pārskatu un konsolidēto gada pārskatu likuma piemērošanas noteikumi” 5.4.nodaļu. Savukārt nolietojumu nodokļu vajadzībām regulē likums Par uzņēmuma ienākuma nodokli 13.pants.

Pamatlīdzekļa izslēgšanas akts sagatavots pamatojoties uz Ministru kabineta noteikumiem Nr.775 „Gada pārskatu un konsolidēto gada pārskatu likuma piemērošanas noteikumi” 5.5.nodaļu.

Informācijas avotu saraksts:

1. Par grāmatvedību. Latvijas Republikas likums. Pieņemts 14.10.1992. Publicēts: Ziņotājs 12.11.1992., Nr. 44. Pēdējie grozījumi 22.09.2016.
2. Gada pārskatu un konsolidēto gada pārskatu likums. Latvijas Republikas likums. Pieņemts 22.10.2015. Publicēts: Latvijas Vēstnesis 12.11.2015., Nr. 222.
3. Par uzņēmuma ienākuma nodokli. Latvijas Republikas likums. Pieņemts 09.02.1995. Publicēts: Latvijas Vēstnesis 01.03.1995., Nr. 32.

4. Gada pārskatu un konsolidēto gada pārskatu likuma piemērošanas noteikumi. Ministru kabineta noteikumi Nr. 775. Pieņemts 22.12.2015. Publicēts: Latvijas Vēstnesis 29.12.2015., Nr. 253.
5. Noteikumi par grāmatvedības kārtošanu un organizāciju. Ministru kabineta noteikumi Nr.585. Pieņemts 21.10.2003. Publicēts: Latvijas Vēstnesis 29.10.2003., Nr. 151. Pēdējie grozījumi 15.10.2013.

Kristiāna Kaufelde

Jēkabpils Agrobiznesa koledža
Pasta iela 1, Jēkabpils
kaufelde.kristiana@jak.lv

Linda Voitiške

Jēkabpils Agrobiznesa koledža
Pasta iela 1, Jēkabpils
voitiske.linda@jak.lv

darba vadītājas: mg.paed., **Antoņina Vilima**
mg.paed., **Gunita Ūdre**

IENĀKUMU LĪMENIS BALTIJAS VALSTĪS

Atslēgas vārdi: Baltijas valstis, nodokļi, alga, pabalsts, darbinieka un darba devēja sociālās iemaksas.

Pētījuma mērķis: Apkopot un analizēt infomāciju par darba algu līmeni, nodokļiem, pabalstiem, u.c., Baltijas valstīs.

Uzdevumi:

Izpētīt minimālās darba algas Baltijas valstīs;

Veikt nodokļu pamatlikmju un ģimenes pabalstu salīdzinājumu;

Aplūkot terminus, kurus esam pētījušas angļu valodā un pārtulkot secinājumus angļiski.

Secinājumi:

1. Latvijā algotie darbinieki joprojām saņem relatīvi zemāku atalgojumu pēc darba nodokļu nomaksas nekā kaimiņvalstīs.
2. Kopējā nodokļu likme Latvijā 35%, Lietuvā 42,6%, Igaunijā 49,3%.
3. Latvijā ir augstākā iedzīvotāju ienākumu nodokļu likme 23%, kamēr Igaunijā tā ir 20%, bet Lietuvā 15%.
4. Valsts sociālās apdrošināšanas obligātie maksājumi (VSAOI) Latvijā kopumā izmaksā dārgāk nekā kaimiņvalstīs.
5. Latvijā VSAOI likme ir 34,09 %, savukārt sociālais nodoklis Igaunijā ir 33%, Lietuvā - 30,98%.

Informācijas avotu saraksts:

1. Lietuvas nodokļu sistēma: <http://balticexport.com/?article=lietuvas-nodoklu-sistema&lang=lv>
2. Nodokļu pakalpojumi Igaunijā: <http://www.gencs.lv/news/index/259>
3. Algu ziņā Igaunija strauji atraujas no Latvijas: <http://www.infotop.lv/article/lv/algu-zina-igaunija-strauji-atraujas-no-latvijas>
4. Ģimenes valsts pabalsts Baltijas valstīs 2016.gadā: http://www.lm.gov.lv/upload/vecakiem/gimenes_valsts_pabalsts.pdf

Rolands Laguns
Jēkabpils Agrobiznesa koledža
Pasta iela 1, Jēkabpils
laguns.rolands@jak.lv
darba vadītāja: mg.paed., **Maija Kīne**

MASU MEDIJU IZVĒLE KRUSTPILS NOVADA JAUNIEŠU VIDŪ

Atslēgas vārdi: Mediji, ietekme, internets, televīzija, prese.

Pētījuma mērķis: Pētīt masu mediju izvēli un to ietekmi Krustpils novada jauniešu dzīvē.

Uzdevumi:

1. Iepazīties ar teorētisko materiālu par masu mediju ietekmi;
2. Veikt anketēšanu skolēnu un novada iedzīvotāju vidū;
3. Izpētīt, kā masu mediji ietekmē Krustpils novada jauniešus;
4. Analizēt iegūtos datus un interpretēt tos.

Pētījuma metodes:

1. Teorētiskās literatūras izvēle, atlase un izpēte;
2. Būtiskāko pazīmju un likumsakarību pārbaude ar anketēšanas metodi;
3. Rezultātu apkopošana.

Secinājumi:

Masu medijiem ir liela ietekme cilvēka personības veidošanas procesā. Mūsdienās jauniešu vidū populārākais masu medijs ir internets, tomēr neierobežotās informācijas brīvības un nekontrolējamības dēļ, internets kļuvis par ideālo vidi, kur pusaudzis var realizēt savas seksuālās, vardarbīgas vai kādas citas tieksmes.

Lielākā daļa aptaujāto pie tā dienā pavada 3-5 stundas. Savukārt televīzijā jaunieši visbiežāk izvēlas skatīties filmas.

Krustpils novada jaunieši ir aktīvi masu mediju lietotāji un to, ka iecienītāko masu mediju topā pārliecinoši pirmo vietu ieņem interneta portāls draugiem.lv, otro – TV3, bet trešo vietu laikraksts “ Brīvā Daugava”. Krustpils novada jauniešu vidū iecienītas ir nedēļas avīzes, tomēr neviens no respondentiem nav nosaucis nevienu republikas laikrakstu, kuru pērk vai abonē, jo cilvēkiem rakstošajā presē visvairāk interesē vietēja rakstura informācija.

Aptaujas dalībnieki norādījuši, ka masu mediji, vienalga kādā informācijas nesēja veidā – avīzes, interneta, radio vai citā -, bet vienmēr būs vajadzīgi cilvēkiem, jo visi masu mediji ir nozīmīgi gan cilvēku brīvā laika pavadīšanā, gan sabiedriskās domas veidošanā.

Informācijas avotu saraksts:

1. Bergstems B. Vizuālā komunikācija, Jāņa Rozes apgāds, 2009. 52.-56.lpp
2. Guļāne V. Vardarbība ekrānos un agresija. Raka, 2002. – 177 lpp.
3. Karpova Ā. Personība. Teorijas un to rādītāji. Zvaigzne ABC, 1998. – 223 lpp.
4. Kons I. Vecāko klašu skolēnu psiholoģija. Zvaigzne ABC, 1985. – 194 lpp.
5. Plaude I. Sociālā psiholoģija. Raka, 2001. – 172 lpp.
6. <http://www.sieviesuklubs.lv/psihologija/mediju-ietekme-uz-sabiedribu-150861/>
7. <http://calis.delfi.lv/berni/psihologija/vecakiem/mediju-lietosanas-paradumi-un-mediju-ietekme/>

Elīna Liepa
Jēkabpils Agrobiznesa koledža
Pasta iela 1, Jēkabpils
liepa.elina@jak.lv
darba vadītāja: Mg.oec., **Solvita Kozlovskā**

RADOŠUMS BIZNESĀ IDEJĀS

Atslēgas vārdi: Biznesa ideja, uzņēmums, produkts, radošums, vīzija.

Pētījuma mērķis: Atrast informāciju un apkopot ziņas par jaunākajiem radošiem biznesa ideju risinājumiem.

Uzdevumi:

1. Uzzināt par konkrētās idejas rašanos, tās realizāciju un īstenotājiem;
2. Kādai mērķauditorijai ir domāts dotais produkts;
3. Uzzināt kāda ir nākotnes vīzija uzņēmējiem.

Pētījuma metode: Aprakstošā jeb monogrāfiskā metode.

Rezultāti:

Katra uzņēmēja mērķis ir realizēt savu individuālo ideju, ņemot vērā citu vēlēšanos un domu.

Kompānija SIA „Illumahire” piedāvā ekskluzīvu, modernu un mūsdienīgu izgaismoto dizaina mēbeļu līniju dažādiem pasākumiem.

Vaļasprieks vizināties ar braucamo dēli Jāni Kozlovski pamudināja izdomāt un radīt savu personīgo braucamo dēli, pašbalansējošu ar elektrodzinēju, kurš līdz šim brīdim Latvijā nebija sastopams – tikai ārzemēs.

Tagad Liepājā brāļu Kozlovsku un draugu vadībā ir izveidota elektrodēļu ražotne priekš vizināšanās.

Nīderlandē kompānija „Volker Wessels” no plastikas atkritumiem ir atradusi lielisku pielietojumu, viņa gatavojas izveidot pirmo ceļu no plastika pasaulē.

Ceļa būves ideja no plastika rāda piemēru, ka tas ir ekoloģiskāk un funkcionālāk.

Informācijas avotu saraksts:

1. SIA „Illumahire” – LED mēbeļu noma
<http://www.illumahire.lv> (03.11.2016.)
2. Sākam biznesu: Palīdz veidot pirmo iespaidu
<http://www.db.lv/mazais-bizness/sakam-biznesu/sakam-biznesu-palidz-veidot-pirmo-iespaidu-442451> (03.11.2016.)
3. Sākam biznesu: Liepājā radīts elektrodēlis Landboard City
<http://www.db.lv/mazais-bizness/sakam-biznesu/sakam-biznesu-liepaja-radits-elektrodelis-landboard-city-451778> (04.11.2016.)
4. Liepājā radīts inovatīvs elektrodēlis „Landboard City”
<http://www.irliepaja.lv/lv/raksti/bizness/liepaja-radits-inovativs-elektrodelis-landboard-city/> (04.11.2016.)
5. Nīderlandē uzbūvēs pirmo ceļu no plastika
<http://rus.delfi.lv/news/daily/abroad/v-niderlandah-postroyat-pervuyu-dorogu-iz-plastika.d?id=48127177> (05.11.2016.)
6. Nīderlandē no atkritumiem būvēs ceļus
<http://www.la.lv/niderlande-no-atkritumiem-buves-celus/> (05.11.2016.)

Astra Liepiņa

Jēkabpils Agrobiznesa koledža

Pasta iela 1, Jēkabpils

liepina.astra@jak.lv

Solvita Kozlovska

Jēkabpils Agrobiznesa koledža

Pasta iela 1, Jēkabpils

Solvita.kozlovska@jak.lv

darba vadītāja: mg.oec., **Solvita Kozlovska**

BIOLOĢISKĀS PĀRTIKAS RAŽOŠANA LATVIJĀ

Atslēgas vārdi: Bioloģiskā ražošana, bioloģiskās saimniecības, pārtika, uzņēmums.

Pētījuma mērķis: Izpētīt bioloģiskās pārtikas ražošanas attīstību Latvijā.

Uzdevums: Sniegt bioloģiskās pārtikas ražotāju raksturojumu.

Pētījuma metodes: Monogrāfiskā jeb aprakstošā metode, analīzes metode – grupēšana, grafiski attēli un empīriskā metode – salīdzināšana.

Rezultāti.

Bioloģiskā pārstrāde Latvijā sāka attīstīties 2005.gadā ar pirmajiem pārstrādes uzņēmumiem ZS “Ozoliņi”, “Ķelmēni”, SIA “Līcīši”, “Vinnis”, trušu kautuvi “Sveķi”.

Vairāk kā puse pārstrādes uzņēmumu ir balstīti uz saimniecības bāzes (58%) un daļai no tiem ir statuss „ražotājs mājas apstākļos”. 2015.gada nogalē 59 uzņēmumi, no kuriem puse ir atzītie ražošanas uzņēmumi - Tukuma piens, Talsu piensaimnieks, Lazdonas piensaimnieks, Skrīveru saldumi, Dimdiņi, Valmiermuižas alus. Lielākai daļai no lielajiem pārstrādātājiem ir dalītās pārstrādes līnijas ar bioloģisko produktu ražošanas nodalīšanu laikā.

Visstraujāk pēdējo 5 gadu laikā ir pieaugusi bioloģiskā piena un piena produktu pārstrāde, un šobrīd tā sastāda vairāk kā pusi no visas bioloģiskās produkcijas pārstrādes apjoma. 2016.gada sākumā darbojās 3634 lauksaimniecības produktu ražotāji, 1 akvakultūras dzīvnieku audzētājs, 79 pārstrādes uzņēmumi, 10 importētāji, 1 eksportētājs un 108 sertificēti tirdzniecības uzņēmumi.

Kopumā ES bioloģiskā pārtika 2013.gadā veidoja 1% no kopējā pārtikas apgrozījuma. Latvijā šis rādītājs - 0,2% (visaugstākais Dānijā - 8% un Austrijā - 6,5%).

Informācijas avotu saraksts:

1. Bioloģiskais ceļvedis patērētājam. – Latvijas Bioloģiskās lauksaimniecības asociācija, 2016. – 87.lpp.
2. US National Library of Medicine National Institutes of Health:
<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC1367841/> (29.09.2016.)
3. <http://www.lbla.lv/biologiskas-lauksaimniecibas-produktu-parstrades-attistiba-latvija-2005-2014> (29.09.2016.)
4. Zemkopības ministrija: Nozares portāls:
5. https://www.zm.gov.lv/public/files/CMS_Static_Page_Doc/00/00/00/83/96/fs-01userslinda.birinaDesktopAABIOLidz2015_maajaslapai.pdf (10.10.2016.)
6. Zemkopības ministrija: Nozares portāls:
7. <https://www.zm.gov.lv/zemkopibas-ministrija/statiskas-lapas/biologiskas-lauksaimniecibas-informacija?id=1576#jump> (10.10.2016.)

Lāsma Ludborža

Jēkabpils Valsts ģimnāzija
Blaumaņa iela 27, Jēkabpils
lasma-ludborza@inbox.lv

Rasa Martinova

Jēkabpils Valsts ģimnāzija
Blaumaņa iela 27, Jēkabpils
rasamartinova@inbox.lv

Darba vadītāja: mg.paed., **Dzintra Priekule**

PIEPRASĪJUMS UN PIEDĀVĀJUMS JĒKABPILS VALSTS ĢIMNĀZIJAS ĒDNĪCĀ

Atslēgas vārdi: Cena, pieprasījums un piedāvājums.

Pētījuma mērķis: Izpētīt Jēkabpils Valsts ģimnāzijas ēdnīcas pieprasījumu un piedāvājumu.

Uzdevumi:

1. Iepazīties ar teoriju par pieprasījumu un piedāvājumu;
2. Veikt skolēnu anketēšanu par pieprasījumu Jēkabpils Valsts ģimnāzijas ēdnīcā;
3. IZANALIZĒT ēdnīcas piedāvājumu;

4. Apkopot secinājumus par Jēkabpils Valsts ģimnāzijas ēdnīcas tirgus situāciju (pieprasījumu, piedāvājumu).

Pētījuma metodes: anketēšana.

Secinājumi:

Skolēni vienā ēdienreizē par pusdienām tērē aptuveni €2,00-2,50, bet vēlētos tērēt €1,50-2,00, kas atspoguļo pieprasījuma likuma darbību dzīvē.

Visvairāk tiek izvēlēti kartupeļi, makaroni un gaļas produkti, kā arī dārzeņu salāti, kas atspoguļo ēdnīcas piedāvājumu. Piedāvājuma sortiments ir šaurs.

Skolas ēdienkartei ģimnāzisti vēlētos pievienot vairāk saldo ēdienu un zupas.

Skolēni skolas ēdnīcas apkalpošanas kultūru, ēdiena kvalitāti un atmosfēru tajā vērtē zemāk par 7 ballēm (10 ballu skalā), kas rosina domāt par to, kā šīs jomas uzlabot.

Autores uzskata, ka pētījumam ir praktiska nozīme, lai pētījuma rezultātus izmantotu ēdnīcas darba uzlabošanai.

Informācijas avotu saraksts:

1. Siņicins M. Ekonomika. Raka, 2011. 331.lpp.

2. Nepublicētie:

2.1. autoru veidota anketa;

2.2. Jēkabpils Valsts ģimnāzijas ēdnīcas ēdienkarte (21.11.2016.-25.11.2016.)

Laura Onckule

Jēkabpils Agrobiznesa koledža

Pasta iela 1, Jēkabpils

onckule.laura1@jak.lv

Paula Jukšinska

Jēkabpils Agrobiznesa koledža

Pasta iela 1, Jēkabpils

juksinska.paula@jak.lv

Linda Martinska

Jēkabpils Agrobiznesa koledža

Pasta iela 1, Jēkabpils

martinska.linda@jak.lv

darba vadītāja:mg.paed., **Gunita Ūdre**

DANGEROUS RUBBISH

Key words: Persistent organic pollutants, dangerous rubbish, hazardous waste, landfill.

The aim of the research: was to inform people in Latvia about dangerous rubbish, their damaging influence and their deposit.

The research methods: were studying literature sources, questioning, creating diagrams, translating.

The tasks of the research: To collect information, to do research(questionnaire), summarise obtained information, to study special terms in english.

The results of the research were the following: Persistent organic pollutants (POPs) are organic compounds that are resistant to environmental degradation through chemical, biological and photolytic processes. They are among the most dangerous contaminants of human activity into the environment. Landfill controlled waste disposal site on or in the ground, which do not endanger the environment. Hazardous waste landfill in Latvia, Zemgale region, named Zebrene. Summarising the data we conclude that 80% know, but 20% do not know what is hazardous waste. The questionnaire was done between the students of 1.V course, of the Jēkabpils Agrobiznesa college.

Information sources:

1. <http://www.innovation.lv/>
2. <http://www.jumis.lv/>
3. <http://www.atkritumi.lv/>
4. <http://vissnotiek.lv//>
5. <http://www.esfondi.lv/>

Ineta Mauriņa
Jēkabpils Agrobiznesa koledža
Pasta iela 1, Jēkabpils
maurina.ineta@jak.lv
darba vadītāja: mg.oec., Tekla Rozentāle

IEDZĪVOTĀJU IENĀKUMA NODOKĻA IETEKME UZ FIZISKO PERSONU IENĀKUMIEM NĀKAMAJOS GADOS

Atslēgas vārdi: Iedzīvotāju ienākuma nodoklis, neapliekamais minimums, darbinieki, ienākumi.

Ar iedzīvotāju ienākuma nodokli apliek fiziskas personas ienākumus. To rēķina no apliekamā ienākuma, kas tiek aprēķināts atņemot valsts sociālās apdrošināšanas iemaksas, neapliekamo minimumu un atvieglojumus par apgādībā esošām personām.

Pētījumā tiek analizēta situācija, kas veidojas sākot ar 2016.gadu, kad tiek ieviests diferencētais neapliekamais minimums.

Darba ietvaros tiek pētīti Latvijas Republikas normatīvie akti, kas regulē neapliekamā minimuma un iedzīvotāju ienākuma nodokļa aprēķināšanas un maksāšanas kārtību.

Darba mērķis: Analizēt neapliekamā minimuma izmaiņu sekas uz darbinieku ienākumiem.

Uzdevumi:

1. Izstudēt iedzīvotāju ienākuma nodokli regulējošos normatīvos aktus;
2. Veikt aprēķinus, lai sniegtu priekšstatu par neapliekamā minimuma radītajām izmaiņām.

Pētījuma metodes: Informācijas avotu apskats un analīze.

Rezultāts:

Ir apzināti Latvijas Republikas normatīvie akti, kas regulē iedzīvotāju ienākuma nodokļa aprēķināšanu, veikta analīze un izdarīti secinājumi par paveikto.

Informācijas avotu saraksts:

1. Minimālā darba alga sākot ar 2017.gadu
<https://www.lm.gov.lv/text/2525> (21.11.2016.)
2. Diferencētais neapliekamais minimums
<http://www.lvportals.lv/visi/skaidrojumi/276338-diferencetais-neapliekamais-minimums-no-2016gada/>(15.11.2016.)
3. Neapliekamais minimums 2016.gadā
http://www.fm.gov.lv/lv/sadalas/nodoklu_politika/nodoklu_un_nodevu_sistema_latvij_a/iedzivotaju_ienakuma_nodoklis/neapliekamais_minimums_un_nodokla_atviegljum_i/(15.11.2016.)
4. Diferencētais neapliekamais minimums
https://www.vid.gov.lv/sites/default/files/Dokumenti/Diferenc%C4%93tais_neaplieka_mais%20minimums.pdf(20.11.2016.)
5. Noteikumi par neapliekamā minimuma un nodokļa atvieglojuma apmēru iedzīvotāju ienākuma nodokļa aprēķināšanai
<http://likumi.lv/ta/id/279022-noteikumi-par-neapliekama-minimuma-un-nodokla-atviegljuma-apmeru-iedzivotaju-ienakuma-nodokla-aprekinas>(15.11.2016.)

Santa Muka

Jēkabpils Agrobiznesa koledža
Pasta iela 1, Jēkabpils
muka.santa@jak.lv

Monta Petriņa

Jēkabpils Agrobiznesa koledža
Pasta iela 1, Jēkabpils
petrina.monta@jak.lv

Darja Romanova

Jēkabpils Agrobiznesa koledža
Pasta iela 1, Jēkabpils
romanova.darja@jak.lv

Dāvis Strauts

Jēkabpils Agrobiznesa koledža
Pasta iela 1, Jēkabpils
strauts.davis@jak.lv

Laine Strode

Jēkabpils Agrobiznesa koledža
Pasta iela 1, Jēkabpils
strode.laine@jak.lv

darba vadītājs: **Armands Līcītis**

TIRDZNICĪBAS NĀKOTNE-TEHNOLOĢIJAS

Atslēgas vārdi: tehnoloģijas, uzņēmumi, programmas.

Darba mērķis: Izpētīt tirdzniecības nākotni, kas saistīta ar tehnoloģijām. Uzzināt kādas tehnoloģijas Latvijā uzņēmumi izmanto šobrīd. Kādi zināmi uzņēmumi pašlaik izmanto sociālos tīklus.

Uzdevumi:

1. Izmantojot interneta resursus atrast CRM programmas vai interneta vietnes, bez kurām uzņēmuma darbība jūsuprāt nav iespējama;
2. Aprakstīt atrastās programmas, apkopot datus par tām;
3. Veikt pētījumu kuru no sociālajiem tīkliem visbiežāk izmanto Latvijā atpazīstami uzņēmumi, sava uzņēmuma labākai darbības veicināšanai;
4. Izpētīt kādi Latvijas uzņēmumi izmanto Horizon resursu vadības un grāmatvedības programmu, kas palīdz augt un attīstīties, nodrošinot vienotu finanšu, materiālo un cilvēkresursu uzskaiti un pārvaldību.

Secinājumi:

Latvijas uzņēmumi savā uzņēmējdarbībā izmanto CRM – kā efektīva klientu pārvaldības programma. Kā arī precīzāku klientu velmju un vajadzību apmierināšanu noteiktajā tirdzniecības preču sektorā.

Facebook.com - tā ir nākotne preču reklamēšanā un pozicionēšanā. Kā arī var operatīvāk un kvalitatīvāk veikt mārketinga pētījumus par noteikto tirdzniecības vietu vai konkrēto preci vai preču grupu. Šajā interneta vietnē uzņēmuma darba laiks ir nepārtrauks jeb 24/7.

Horizon - efektīva programma uzņēmuma iekšējās un ārējās vides pārvaldīšanā, finanšu resursu optimizācijā. Ar galveno mērķi, lai uzņēmums gūtu peļņu un efektīvi pārvaldītu apgrozāmos līdzekļus.

Plakāta mērķis bija parādīt, ka tieši šīs tehnoloģijas tirdzniecības uzņēmumos ir un būs tās, kas atļaus uzņēmumam attīstīties un būt konkurētspējīgam attiecībā prec citiem uzņēmumiem.

Informācijas avotu saraksts:

1. Horizon programmas lietotāji: <https://horizon.lv/lv/Klienti/list/> (14.11.2016.)

2. Kas ir CRM: <http://www.itero.lv/kas-ir-crm/> (14.11.2016.)
3. Kādas CRM sistēmas Latvijā izmanto uzņēmumi: <https://www.facebook.com/notes/elva-baltic/k%C4%81das-crm-sist%C4%93mas-izmanto-uz%C5%86%C4%93mumi-latvij%C4%81/1108591419174251> (14.11.2016)

Raivis Ozoliņš
Jēkabpils Agrobiznesa koledža
Pasta iela 1, Jēkabpils
ozolins.raivis@jak.lv
darba vadītājs: **Guntis Vaivods**

GROZĪJUMI DARBA LIKUMĀ, KAS SAISTĪTI AR DARBINIEKA DISCIPLINĀRO ATBILDĪBU

Atslēgas vārdi: Darba likums, tiesību normas, darba devējs, darbinieks.

Disciplinārā atbildība vēsturiski ir bijusi aktuāla darba tiesiskajās attiecībās starp darba devēju un darbinieku, kā labs motivācijas līdzeklis darbiniekam un ietekmīgs iespaidošanas līdzeklis darba devēja rokās. Svarīgi ievērot šo līdzekļu mijiedarbību un līdzsvaru.

Pētījuma mērķis: Iepazīt un izprast Darba likuma 90.pantā iekļauto tiesību būtību saistībā ar darbinieka disciplināro atbildību.

Uzdevumi:

1. Patstāvīgi iepazīties ar šobrīd spēkā esošā Darba likuma 90.pantā iekļautajām tiesību normām;
2. Salīdzināt tās ar likuma redakciju, kas bija spēkā līdz 2016.gada 1.janvārim;
3. Atrast atšķirības šajās likuma redakcijās.

Pētījuma metodes: Informācijas analīze, loģiskās konstrukcijas metode.

Secinājumi:

1. Par sešiem mēnešiem ir pagarināts termiņš kādā darba devējs tiesīgs izteikt piezīmi vai rājienu.
2. Darba devējam par izteikto piezīmi vai rājienu darbinieks jāinformē rakstveidā – izsniedzot rīkojumu.
3. Šis likuma izmaiņas ieviestas par labu darba devējam, jo ar tām tiek vairāk disciplinēts un motivēts darbinieks, apgrūtināta viņam iespēja izvairīties no atbildības par paša pieļauto disciplinārpārkāpumu.

Informācijas avotu saraksts:

<http://likumi.lv/doc.php?id=45932>

Anete Patrīcija Pavlova
Jēkabpils Valsts ģimnāzija
Blaumaņa iela 27, Jēkabpils
anetepatricija@gmail.com
darba vadītāja: mg. paed., **Dzintra Priekule**

SOCIĀLĀS UZŅĒMĒJDARBĪBAS IDEJA JĒKABPILĪ

Atslēgas vārdi: Sociālā uzņēmējdarbība, zupas virtuve, trūcīgo statuss, maznodrošināto statuss, budžeta ietaupījums

Pētījuma mērķis: Noskaidrot, vai Jēkabpilī ir iespējams attīstīt sociālo uzņēmējdarbību.

Uzdevumi:

1. Noskaidrot, kas ir sociālā uzņēmējdarbība;
2. Identificēt kādu problēmu sociālajā jomā Jēkabpilī;

3. Iepazīties ar Jēkabpils sociālā dienesta zupas virtuvi;
4. Iepazīties ar lokālā ēdināšanas uzņēmuma SIA „Margret” darbību, cenām, apgrozījumu, resursiem;
5. Izstrādāt plānu, pēc kura uzņēmums reāli varētu uzsākt un attīstīt sociālo uzņēmējdarbību.

Pētījuma metodes: Socioloģiskā novērošana, dokumentu analīze, matemātiski aprēķini.

Sociālā uzņēmējdarbība ļauj risināt sociālās problēmas ar biznesa instrumentiem - uzņēmums ražo preces vai sniedz pakalpojumus ar mērķi risināt sociālo problēmu, nevis ar mērķi gūt finansiālu labumu uzņēmuma īpašniekiem.

Tiek identificēta sociāla problēma - siltā ēdiena nepietiekamība ģimenēm ar trūcīgo un maznodrošināto statusu. 2015. gada nogalē Jēkabpils sociālajā dienestā tika reģistrētas 1415 trūcīgas personas un 906 maznodrošinātas personas.

No pašvaldības budžeta 2016.gadam zupas virtuves nodrošināšanai atvēlēti 2000 eiro. Zupas virtuve Jēkabpilī darbojas no 2008.gada. PII „Zvaniņš” virtuvē gatavotā zupa tiek pārvesta pasniegšanai Jēkabpils Sociālā dienesta telpās.

Vidējā uzturvērtība porcijai, ko pasniedz zupas virtuvē - 288,9 kcal. Nepieciešamais vidējais kaloriju daudzums, kad eina laikā jāuzņem pieaugušai sievietei ir ~2000 kcal, savukārt vīriešiem ~2400 kcal, tāpēc zupu virtuvē piedāvātā porcija nav uzskatāma par pilnu ēdienreizi, ja pieņemam, ka dienā jāietur 4 ēdienreizes.

SIA „Margret” veikals - kafejnīca ir iecienīta iepirkšanās un maltītes ieturēšanas vieta Jēkabpilī. Paaugstinot savas kafejnīcas produkcijas cenas par 10%, uzņēmums iegūs pietiekamus finansiālos līdzekļus, lai spētu nodrošināt zupas virtuves darbību, kas sniegs enerģētiski bagātāku maltīti.

Rezultāti:

Tiek iepazīti sociālās uzņēmējdarbības principi un izstrādāts reāls plāns sociālās uzņēmējdarbības uzsākšanai; tiek secināts, ka Jēkabpilī iespējama sociāla uzņēmējdarbība.

Informācijas avotu saraksts:

1. LR 30.03.2010. MK noteikumi Nr.299; PVD prasības un MK vispārīgajām prasībām ēdināšanas uzņēmumā (Regula 852., 854.); pārtikas aprites uzraudzības likuma 7. pants;
2. Jēkabpils pašvaldības saistošie noteikumi- Jēkabpils pilsētas domes 18.07.2013. saistošie noteikumi Nr.23; Vienas pieturas aģentūras rīcībā esošie dati - iegūti telefoniski;
3. Jēkabpils sociālā dienesta dati- Brīvības iela 45, Jēkabpils sociālā dienesta darbinieces mutisks stāstījums;
4. PII „Zvaniņš” dokumenti - Meža iela 9, Jēkabpils, iestādes medmāsas rīcībā esošās ēdienkartes;
5. SIA „Margret” - Viestura iela 35, Jēkabpils galvenās pavāres rīcībā esošās ēdienkartes, izcenojumi;
6. Uzņēmumu reģistra Lursoft dati: <http://company.lursoft.lv/margret/45403025990>.

Raivis Rasnačs

Jēkabpils Agrobiznesa koledža

Pasta iela 1, Jēkabpils

rasnacs.raivis@jak.lv

darba vadītāja: mg.paed., **Vija Grīnfelde**

GRAFI, TO NOZĪME UN PIELIETOJUMS

Atslēgas vārdi: Grafi, diskretā matemātika, saiknes.

Grafis ir viens no diskretās matemātikas elementiem, kura vēsture meklējama pavisam nesenā pagātnē. Tikai 20. gs. nogalē matemātiķi nopietni pievērsās grafu un to īpašību izpētei,

tika meklētas sakarības un dažādi grafu pielietojumi. Grafi tika pamanīti visdažādākajās nozarēs – medicīnā, datorsistēmās un datortīklos, būvinženierijā un pat psiholoģijā. Grafi ne tikai palīdz izprast sakarības starp elementu kopām, bet tie ļauj arī grafiski attēlot sistēmas, ko elementi rada, savstarpēji mijiedarbojoties.

Pētījuma mērķis: Gūt priekšstatu par grafiem ne tikai kā diskretās matemātikas nozari, bet arī kā par sistematizācijas rīku dažādās zinātnes un tehnikas nozarēs.

Uzdevums:

Izpētīt literatūru un tiešsaistē pieejamos materiālus par grafiem, to rašanās pirmsākumiem un izcilākajiem matemātiķiem, kuri ieguldīja lielu darbu grafu teorijas izveidē un tālākā izpētē.

Pētot informācijas avotus, tika apkopota svarīgākā informācija par grafu pētījumiem Latvijas teritorijā un cilvēkiem, kuri piedalījās pētījumos. Darbā akcentēta svarīgāka informācija par grafu klasēm un īpašībām, kā arī iekļauti vizuāli grafu pielietojuma piemēri.

Secinājumi:

Latvijā par izcilāko grafu teorijas pētnieku tiek uzskatīts E.Grīnbergs, kurš septiņdesmitajos gados organizēja plašas konferences par šo tēmu un ar saviem darbiem ieguva starptautiskas atzinības. Pilnībā pārskatīt grafu teorijas lietojumus dažādās zinātnes un tehnikas nozarēs praktiski nav iespējams, taču šīs teorijas pētījumi ir pamats jauniem datorikas un diskretās matemātikas virzieniem.

Informācijas avotu saraksts:

1. Dambītis J. Modernā grafu teorija. Rīga 2001.
2. Ķīkusts P. Grafu teorija.
<http://susurs.mii.lu.lv/Graphlab/Education/grafuTeorijaLatvija/PAULIS/index.html>
(16.11.2016)
3. Daugulis P. Studiju kurss “Grafu teorija”.
<http://susurs.mii.lu.lv/Graphlab/Education/grafuTeorijaLatvija/PAULIS/index.html>
(16.11.2016)
4. Daugulis P. Grafu teorija.
http://de.du.lv/matematika/daugulis/du_13_2005.pdf (16.11.2016)
5. Gricāns A. Diskrētā matemātika.
<http://de.du.lv/matematika/dm/dm-1.html> (16.11.2016)
6. Izcilā matemātiķa doc. E.Grīnberga ieguldījums lietišķās matemātikas attīstībā Latvijā.
<http://www.gradetools.com/H/Dambitis/grinbergs2.pdf> (16.11.2016)
7. Emanuela Grīnberga biogrāfija. <http://www.mirkli.lu.lv/emanuels-grinbergs/>
(16.11.2016)

Mg.oec., **Tekla Rozentāle**
Jēkabpils Agrobiznesa koledža
Pasta iela 1, Jēkabpils
tekla.rozentale@jak.lv

NODOKĻU NORMATĪVO AKTU IZMAIŅU NĀKAMAJIEM PĀRSKATA PERIODIEM ANALĪZE

Atslēgas vārdi: Nodokļi, elektroniskā deklarēšanas sistēma, izmaiņas, ienākumi.

Latvijas republikas likums “Par nodokļiem un nodevām” nosaka vairākus, jaunus noteikumus uzņēmējiem un fiziskajām personām par elektroniskās vides izmantošanu uzņēmējdarbības procesā un ienākumu deklarēšanā. Pienākums saimnieciskās darbības veicējiem ir nodrošināt piekļuvi jebkādai elektroniski glabātai informācijai un datu nesējiem.

Pētījumā tiek analizēta situācija, lai pamatotu kāpēc valstī turpmāk nepieciešamas izmaiņas nodokļu normatīvajos aktos.

Darba ietvaros tiek pētīti Latvijas republikas normatīvie akti un statistikas dati par vairākiem gadiem.

Pētījuma mērķis: Analizēt radikālākās izmaiņas nodokļu normatīvajos aktos.

Uzdevumi:

1. Izpētīt fizisko personu iespējas un nosacījumus darbā ar elektronisko deklarēšanas sistēmu;
2. Izstudēt izmaiņas nodokļu normatīvajos aktos, kas būs aktuāli ar 2017. gada 1. janvāri;
3. Izpētīt un analizēt statistikas datus par fizisko personu ienākumiem.

Pētījuma metodes: Informācijas avotu apskats un analīze.

Rezultāts:

Lai izvērtētu nodokļu maksājumus, katram uzņēmējam svarīgi regulāri sekot VID EDS izvietotajai informācijai.

Palielinoties ēnu ekonomikas īpatsvaram, tiek izstrādātas arvien jaunas likumu normas tās ierobežošanai.

Informācijas avotu saraksts:

1. Pensiju, valsts sociālo pabalstu saņēmēju skaits, pensiju un pabalstu apmēri <http://www.csb.gov.lv/statistikas-temas/metodologija/pensiju-valsts-socialo-pabalstu-sanemeju-pensiju-37024.html> (16.11.2016.)
2. Darba ņēmēju un darba devēju reģistrācija <https://www.vid.gov.lv/lv/darba-nemeju-un-darba-deveju-registracija> (17.11.2016.)

Ilona Skudra

Jēkabpils Agrobiznesa koledža

Pasta iela 1, Jēkabpils

skudra.ilona1@jak.lv

darba vadītāja: mg.paed., **Antoņina Vilima**

PENSIONĀRU BUDŽETS

Atslēgas vārdi: Pensionāru budžets, pensionāri, respondenti, naudas līdzekļu izlietojums.

Pētījuma mērķis: Noskaidrot vai pensionāriem pietiek līdzekļu visiem izdevumiem.

Uzdevumi:

1. Izveidot aptaujas anketu;
2. Veikt vismaz 10 pensionāru aptauju;
3. Apkopot aptaujas rezultātus un izdarīt secinājumus.

Secinājumi:

Vienam pensionāram mēnesī pensija ir mazāka par 100.00 eiro. 70 % respondentu pensija mēnesī ir no 200-299 eiro, 20 % - no 300-399 eiro.

30 % no respondentiem par komunālajiem pakalpojumiem mēnesī maksā no 20.00 – 29.00 eiro, 10 % - no 0 – 9.00 eiro.

40 % no visiem respondentiem pārtikas iegādei tērē līdz 50 eiro, 60 % - no 50 līdz 100 eiro.

Trīs aptaujātie pensionāri veselības uzturēšanai un ārstēšanās izdevumiem tērē no 50 līdz 99 eiro mēnesī, viens no respondentiem veselības uzturēšanai un ārstēšanās izdevumiem tērē vairāk par 200 eiro mēnesī.

9 no 10 aptaujātajiem pensionāriem nav izdevumu apģērba iegādei.

50 % respondentu par telefonu tērē no 5 – 6 eiro.

Visi aptaujātie pensionāri televīzijas un interneta izmantošanai netērē vairāk par 30 eiro.

40 % respondentu nav izdevumu atpūtai un izklaidei.

Pusei no respondentiem dažreiz izdodas ietaupīt, 40 % - nē, nekad, 10 % - ļoti reti.

Neviens no respondentiem savu ienākuma līmeni, lai apmierinātu dzīvei nepieciešamās vajadzības nevērtē kā ļoti augstu vai augstu.

Kristaps Stafeckis

Jēkabpils Agrobiznesa koledža
Pasta iela 1, Jēkabpils
stafeckis.kristaps@jak.lv

Liāna Pavloviča

Jēkabpils Agrobiznesa koledža
Pasta iela 1, Jēkabpils
pavlovica.liana@jak.lv

darba vadītāja: **Silvija Strušele**

LIETIŠKĀ ETIĶETE UN MŪSU IKDIENA

Atslēgas vārdi: Apģērbs, pārzināt etiķeti, lietišķais tēls.

Pētījuma mērķis:

1. Pilnveidot zināšanas par lietišķās etiķetes jautājumiem;
2. Apzināties savu ģērbšanās stilu konkrētā darba vietā.

Uzdevumi:

1. Lasīt dažādos informācijas avotos par lietišķās etiķetes jautājumiem;
2. Apkopot informāciju un izveidot materiālu par ģērbšanās stilu konkrētā darba vietā.

Apģērbs ir kā spogulis, kas parāda: kas tu esi, ar ko nodarbojies, pie kādas sociālās grupas piederi, kādas ir Tavas cilvēciskās īpašības. Nevienam netiek dota otra iespēja radīt pirmo iespaidu. Tāpēc ir svarīgi, lai pirmais iespaids būtu pozitīvs.

Lai sevi veiksmīgi pozicionētu biznesa pasaulē, nepietiek ar smalku uzvalku, diplomu kabatā un bagātīgu CV. Svarīgi ir pārzināt vispārpieņemtās uzvedības un runas normas.

Vīriešiem ieteicams klasisks uzvalks tumši zilā vai tumši pelēkā krāsā. Pieļaujams, bet ne īpaši ieteicams ir uzvalks melnā krāsā. Uzvalkam jābūt vienā tonī un bez raksta - svītriņas, rūtiņas u. tml. Nav ieteicams vilkt vesti, jo tā dažreiz apģērbam piešķir ikdienišķu stilu. Kreklam ir jābūt baltam, kaklasaiti – vienkāršai, ne pārāk košai, bet arī ne melna.

Uzņēmumā darbiniecei jābūt ģērbtai lietišķa stila apģērbā. Ieteicams tumšs divdaļīgs kostīms – pogājama žakete, svārki garumā līdz ceļgaliem vai bikses. Balta vai gaišas krāsas blūze. Kurpes ar 5-7 cm papēdi. Miesas krāsas zeķes vai zeķbikses. Neuzkrītošas rotaslietas. Lietišķais stils tagad ir modē. Šāds stils liecina par Jūsu spēcīgo gribasspēku, pārliecību par saviem spēkiem un iespējām.

Pārzināt etiķeti svarīgi, lai atklātu sociālās prasmes un demonstrētu respektu pret citiem, nodrošinātu sev sasniegumus profesionālajā jomā, nepieļautu mulsinošas un neērtas situācijas.

Secinājumi:

Pirmais iespaids par cilvēku veidojas 30 – 60 sekundēs.

Lai veiksmīgi darbotos biznesa vidē, jāpārzina uzvedības un runas normas.

Lietišķās etiķetes normu pārzināšana un izmantošana palīdzēs nodrošinātsasniegumus profesionālajā jomā.

Jana Stikāne
Jēkabpils Agrobiznesa koledža
Pasta iela 1, Jēkabpils
stikane.jana@jak.lv
darba vadītāja: **Silvija Struše**

MAZA PAMĀCĪBA PAR STRESU

Atslēgas vārdi: Stress, psihe, problēmsituācijas, pārmaiņas, jaunā iepazīšana.

Pētījuma mērķis:

1. Pilnveidot zināšanas par stresa teoriju;
2. Censties izmantot šīs zināšanas saskarsmes procesā.

Uzdevumi:

1. Lasīt par stresa teoriju dažādos informācijas avotos;
2. Iegūto informāciju apkopot un gatavoties semināram.

Stress ir cilvēka psihes kompleksa reakcija uz emocionāli ļoti spēcīgu kairinājumu, signālu, vai problēmsituāciju. Visbiežāk stress rodas tāpēc, ka cilvēkam dzīvē ir notikušas vai ir gaidāmas jebkāda veida pārmaiņas.

Stresu var viegli atpazīt pēc tādām pazīmēm, kā bezmiegs, galvassāpes, nepamatots nogurums, aizcietējums.

Stresa izraisītājus var iedalīt pozitīvajos un negatīvajos. Pozitīvie ļauj veiksmīgāk koncentrēties, sasniegt labākus rezultātus, piemēram, sportistiem. Savukārt negatīvais stress, piemēram, nepārtraukta vadītāja kontrole vai aizrādījumi, izraisa problēmas - tas iespaido labsajūtu, grauj veselību.

Stresa reakcijai izšķir trīs stadijas. Pirmajā - trauksmes stadijā, kad cilvēka organismā notiek strauja reakcija, palielinās adrenalīna līmenis asinīs. Tas nozīmē, ka organisms tiek mobilizēts aizsardzībai. Otrajā jeb pretošanās stadijā organisms jau ir pielāgojies dzīvot jaunajos apstākļos. Trešā stadija ir izsīkuma stadija. Tā iestājas, ja stresu rada ļoti spēcīgs stressors un tā iedarbība ir ilgstoša. Ilgstošs stress var izraisīt ļoti nepatīkamas sekas, kā matu izkrišanu, bezmiegu, migrēnu un daudzas fiziskas slimības, kas var būt pat neārstējamas.

Noteiktās devās stress ir pat nepieciešams, taču, ne vienmēr spējams novērtēt, kad stresa līmenis jau pārsniedzis normas robežas. Stresu vislabāk un visvieglāk ir uzvarēt jau tā sākumā: mainot savu dzīvesveidu, aizpildot brīvo laiku lietderīgi-ceļojot, fiziski atpūšoties vai atrodot kādu jaunu hobiju.

Secinājumi:

Stress katra cilvēka dzīvē ir neizbēgams, taču stresa izraisītājus var iedalīt pozitīvajos un negatīvajos.

Stresam ir trīs stadijas: trauksmes, pretošanās un izsīkuma.

Ko darīt: mainīt savu dzīvesveidu, ceļot, sportot ...

Dāvis Strauts
Jēkabpils Agrobiznesa koledža
Pasta iela 1, Jēkabpils
strauts.davis@jak.lv

darba vadītāja: mg.biol., mg.paed. **Ingrīda Veipa**

KVALITATĪVĀS PĒTĪJUMU METODES

Atslēgas vārdi: Tirgus izpēte, pētījums, kvalitatīvās pētījuma metodes.

Pētījuma mērķis: Iepazīties un aprakstīt kvalitatīvās pētījuma metodes.

Uzdevumi:

1. Iepazīties ar teorētiskajiem materiāliem par tirgus izpētes metodēm;

2. Izvēlēties dažas kvalitatīvās pētījuma metodes un aprakstīt viņu praktisko pielietojumu tirgus izpētē.

Pētījuma metodes: Monogrāfiskā dokumentu analīze, loģiski-konstruktīvā metode.

Secinājumi:

Kvalitatīvās pētījumu metodes izmanto, lai iegūtu primāro informāciju no patērētāja, lai iegūtu informāciju par patērētāju vajadzībām, konkurentu aktivitātēm, par produkta realizācijas efektivitāti.

Pētījumu metodes palīdz mazināt kļūdas uzņēmējdarbības lēmumu pieņemšanā.

Kvalitatīvās pētījumu metodes pieder pie tirgus izpētes procesa un ir informācijas iegūšanas līdzekļi.

Kvalitatīvās pētījumu metodes izmanto, lai izvēlētos piemērotāko reklāmas ideju vai produkta konceptu, izprastu, kā tiek pieņemti pirkšanas lēmumi noskaidrotu vēlmes un vajadzības, kas saistītas ar konkrētu produktu vai pakalpojumu, izprastu patērētāju emocionālo attieksmi, uzskatus un uzvedību, pozicionētu marku un noskaidrotu tās stiprās, vājās puses un tirgus iespējas, iegūtu padziļinātu informāciju, kas papildinātu un izskaidrotu kvantitatīvos datus (piemēram, pārdošanas apjoma pieaugumu, konkrētas preces lietošanas aspektus utt.)

Kvalitatīva izpēte sniedz plašāku problēmas vai parādības izpratni.

Piemēram, veicot kvalitatīvu izpēti iespējams noskaidrot, kāda ir patērētāju attieksme par Latvijā ražotu produkciju un salīdzināt cik patērētājam ir svarīga produkta izcelsmes valsts. Kvalitatīvi pētījumi ir pareizā izvēle, lai izprastu dažādas attieksmes. Tā ir iespēja iedziļināties kādas sabiedrības grupas problēmās vai izprast rīcības motivāciju.

Veicot patstāvīgā darba uzdevumus, novēroju, ka uzņēmumos visbiežāk izmantotās kvalitatīvās pētījumu metodes ir novērošana un pieredzes fokusgrupa. Mani novērojumi sakrīt ar profesionālajā literatūrā aprakstīto statistiku.

Informācijas avotu saraksts:

1. Tirgus izpētes process:
http://www.vatp.lv/sites/default/files/4.lekcija_marketings_2012.pdf (21.11.2016)
2. Kvalitatīvās pētījumu metodes: <http://www.petijumi.lv/kvalitativas-izpetes-metodes/>(21.11.2016)

Aija Vītola

Jēkabpils Agrobiznesa koledža

Pasta iela 1, Jēkabpils

vitola.aija@jak.lv

darba vadītāja: mg.oec., **Tekla Rozentāle**

GRĀMATVEDĪBAS DATORPROGRAMMU PIELIETOJUMS SAIMNIECISKO DARĪJUMU UZSKAITĒ ĀRZEMJU VALŪTĀS

Atslēgas vārdi: Grāmatvedības datorprogrammas, saimnieciskie darījumi, ārzemju valūta.

Pētījumā tiek salīdzinātas datorprogrammas Zalktis un Tildes Jumis, uzskaitot dažādus saimnieciskos darījumus ārzemju valūtās. Tiek noteikti vajadzīgie konti kontu plānā, saimniecisko darījumu reģistrēšanas secīgums un to grāmatojumi.

Pētījuma pamatā ir ārējos normatīvajos aktos un datorprogrammu lietotāju rokasgrāmatās sniegtā informācija. Uzņēmuma pārskata periodā pērtie notikušie saimnieciskie darījumi ir darba autora nosacīti pieņemtie un to saturu nav iespējams apliecināt ar dokumentiem.

Pētījuma mērķis: Izpētīt saimniecisko darījumu uzskaiti ārvalstu valūtās grāmatvedības programmās Zalktis un Tildes Jumis.

Uzdevumi:

1. Veikt Latvijas Republikas normatīvo aktu izpēti saistībā ar saimniecisko darījumu uzskaiti ārzemju valūtās;
2. Veikt saimniecisko darījumu uzskaiti ārvalstu valūtās grāmatvedības datorprogrammās;
3. Izveidot pētījuma kopsavilkumu par saimniecisko darījumu uzskaiti datorprogrammās ārvalstu valūtā.

Pētījuma metodes: Informācijas avotu apskats un veikto saimniecisko darījumu analīze datorprogrammās.

Apzināti Latvijas Republikas normatīvie akti, kas reglamentē ārvalstu valūtas saimniecisko darījumu uzskaiti. Ir veikts atbilstošo informācijas avotu apskats un veikto saimniecisko darījumu analīze datorprogrammās.

Informācijas avotu saraksts:

1. Par grāmatvedību: LR likums <http://likumi.lv/doc.php?id=66460> (19.11.2016.)
2. Noteikumi par grāmatvedības kārtošanu un organizāciju: MK noteikumi Nr.585 <http://likumi.lv/doc.php?id=80418> (19.11.2016.)
3. Datorprogrammas Zalktis lietotāja rokasgrāmata: <http://sore.lv/html/index.html?Programmaskomplektacij a.html> (22.11.2016.)
4. Datorprogrammas Tildes Jumis lietotāja rokasgrāmata: http://dl.tilde.lv/TildesJumis/Help/5.5/Online/index.html?vks_kopuma.htm (22.11.2016.)